

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ОДЕЉЕЊА ИНСПЕКЦИЈЕ ЗА ДРЖАВНЕ ПУТЕВЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

У вршењу инспекцијског надзора инспектори су поступали по Закону о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, бр. 36/15 и 44/2018-др.закон и 95/2018), Закону о путевима, („Сл. гласник РС“ број 41/2018 и 95/2018), Закону о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење), Закон о привредним преступима („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77 – испр., 14/85, 10/86 (пречишћен текст), 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/2001 и („Службени гласник РС“, бр. 101/2005 – др.закон), Закону о прекршајима („Службени гласник РС“, бр. 65/13, 13/16, 98/16 – УС, 91/2019 и 91/2019-др.закон) и Закону о кривичном поступку („Службени лист РС“, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014 и 35/2019)

Републичка инспекције за државне путеве врши инспекцијски надзор у складу са правима и дужностима из члана 104., и овлашћењима из члана 105. **Законом о путевима** („Службени гласник РС“, број 41/18, 95/18), а прилагођен је и усклашен са одредбама **Закона о инспекцијском надзору** („Службени гласник РС“, број 36/15, 44/18 и 95/18). Инспекцијски надзор се врши у складу са планом, проценом ризика и на основу налога за инспекцијски надзор. Саветодавне посете се спроводе у циљу обезбеђења законитости поступања надзираног субјекта.

Поступања инспектора спроводе се преко електронског вођење евиденције о инспекцијском надзору, односно кроз систем е-инспектор колико то систем дозвољава.

У складу са чланом 44. тачка од 1. до 17. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, број 36/15, 44/18 и 95/18) којим су дефинисани елементи извештаја о делотворности инспекцијског надзора за 2023. годину, дајем следеће податке и информације са објашњењима о деловању, и то:

1) Број спречених или битно умањених настанка штетних последица (превентивно деловање инспекције) се може поделити у два вида, и то:

Циљ инспекцијског надзора је унапређење стања на државној путној мрежи и одржавање постојећих путева, као објеката од општег јавног интереса, ради чувања употребне и реалне вредности пута, као инжењерско техничког објекта, који је намењен за безбедан и сигуран саобраћај. Поступања у службеним саветодавних посета имају превасодно циљ је да се:

1. Очува јавно добро од посебног интереса, државни пут, у складу са законом, прописима и уговорним обавезама. Инспектори представљају нови начин рада Инспекције за државне путеве, у складу са Законом о инспекцијском надзору. То је превентивно деловање рада инспекције, на лицу места, ван инспекцијског надзора.
2. Дефинишу надлежности управљачи државног пута и управљачи општинских путева у делу где су државни путеви уједно и улице у насељу, смислу примене, члан 72 Закона о путевима и члан 20. Закона о локалној самоуправи. Одлуке о проласку
3. Управљачи пута и управљачи инфраструктурних система са којима се укршта пут, или се паралелно води уз пут, усагласе у примени новог закона па су вршене и заједничке саветодавне посете инспектора у циљу ефикаснијег решавања уочених недостатака и отклањања истих.

То се у пракси показало као делотворно, па се може рећи да је постигнут циљ службених саветодавних посета.

Осим тога поступања инспектора могу се сврстати у два вида, и то као:

- *Заштита пута од недозвољених радњи*

Инспекција је имала значајан број поступања по питању недозвољених радова на државним путевима, посебно од суседа пута и трећих лица. Најизраженије активности на заштити државних путева су:

- привремено или трајно заузимање државног пута, које угрожава безбедност саобраћаја и употребну вредност пута;
- контрола извођење радова на државном путу који нису у вези са изградњом, реконструкцијом, одржавањем и заштитом пута, без претходно прибављених потребних одобрења и сагласности управљача пута, који угрожавају безбедност саобраћаја;
- контрола радова, посебно, испуштање течности на коловоз пута, спречавање одводњавања пута, просипање или бацање материјала на пут, замашћивање пута, постављање светлећих тела која на путу и других недозвољених радњи из члана 44, Закона о јавним путевима („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12, 104/13), а које угрожавају безбедност саобраћаја;
- контрола било каквог чињења којим би се могао оштетити пут или угрозити безбедност саобраћаја.

Рад се заснивао на вршењу инспекцијских надзора и превентивном деловању, посебно на државним путевима првог реда, са великим обимом саобраћаја јер је на њима процењен највећи ризик по безбедност саобраћаја. Инспекцијским надзорима и другим поступањима, сачувана је употребна вредност пута, отклоњени недостаци који су угрожавали безбедност саобраћаја, људске животе и материјална добра;

- *Редован инспекцијски надзор стања државних путева у складу са процењеним степеном ризика и искуством из предходне године*, што подразумева утврђивање чинилаца који угрожавају људске животе, материјална добра и безбедност саобраћаја, а то су :

Редован инспекцијски надзор стања државних путева у складу са процењеним степеном ризика, подразумева утврђивање чинилаца који угрожавају људске животе, материјална добра и безбедност саобраћаја, а то су :

- a) Контрола трупа пута
- b) Контрола коловозне конструкције
- c) Контрола путних објеката
- d) Контрола опреме пута
- e) Контрола саобраћајне сигнализације
- f) Контрола зимског одржавања пута
- g) Контрола периодичног одржавања путева

2) **Обавештавање јавности, пружање стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима или лицима која остварују одређена права у надзираним субјектима или у вези са надзираним субјектима, укључујући издавање аката о примени прописа и службене саветодавне посете, превентивним инспекцијским надзорима и другим активностима усмереним ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања и спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, са подацима о броју и облицима ових активности и кругу лица обухваћених тим активностима (превентивно деловање инспекције).**

Редовно су вршени инспекцијски надзори државних путева, у присуству представника ЈП „Путева Србије“ и извођача на редовном одржавању путева и то често и по њиховом захтеву. Циљ надзора је био откривање и отклањање недостатака, које угрожавају безбедност саобраћаја (то јесте процена степена ризика по безбедност саобраћаја), начин извођења радова у циљу смањења трошкова инвеститора и извођача, бољем ефекту рада и мањем утицају на одвијање саобраћаја у току радова). Инспекција је редовно указивала на уочене пропусте и на основу тога, покретала ванредне инспекцијске надзоре, којима су налажене мере за отклањање уочених неправилности и недостатака. Сарадња са надзорном службом ЈП „Путева Србије“ је задовољавајућа, а саветодавне посете су добро прихваћене и јасни су резултати на превентивном деловању.

Инспекција је редовно обавештавана о стању на путевима, од стране извођача и управљача државних путева, посебно о ванредним догађајима, недостацима за које су процењени велики и критичан степен ризика по људе, безбедност саобраћаја и материјална добра. На основу обавештења, планиране су саветодавне посете и ванредни инспекцијски надзори. Посебна приправност је уведена за зимско одржавање путева, у смислу проходности путева, смањења степена ризика од појаве поледице на путевима, забране саобраћаја за поједине категорије возила или потпуне обуставе саобраћаја. Вршена је контрола давања информација о стању на путевима, у средствима јавног информисања и преко штаба зимске службе ЈПС.

Пружање стручне и саветодавне подршке, саветодавним деловањем се у већини ствари односи на стручна лица у локалним самоуправама (дирекцијама за одржавање општинских путева и улица у насељима (градовима), представницима месних заједница и представницима школа поред којих пролазе државни путеви првог и другог реда. Пружана је саветодавна подршка на терену и канцеларији и трећим лицима, суседима пута, у циљу сузбијања и превенције против извођења недозвољених радова на државним путевима.

3) Ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листи;

Све радње инспектора усклађене су са важећим законима. Инспекцијски надзори су се изводили на основу контролних листа донесених од стране инспекције за државне путеве. Активности надзираних субјеката су путем инспекцијских мера и саветодавних посета, усклађивани са законским одредбама, посебно са Законом о путевима, ЗОБС-сом, и Законом о инспекцијском надзору, у циљу смањења и контролисања степена ризика.

4) Број откривених и отклоњених или битно умањених насталих штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (корективно деловање инспекције);

Инспектори су у инспекцијским надзорима, записнички из контролних листа евидентирали уочене недостатке, који се односе на путне елементе, а посебно на коловоз, саобраћајну сигнализацију и опрему, и наложили више мера за отклањање неправилности и усаглашавање са Законом и прописима на државним путевима, који су добро у општој употреби, и учествовали су у активностима око реализације наложених мера и у контролним надзорима записнички установили да су и како су отклоњени недостаци, као и да се унапредило поштовање закона.

Редовним и ванредним инспекцијским надзорима, саветодавним посетама, праћењем стања на државним путевима, редовно је вршено отклањање недостатака. Обзиром на специфичност рада инспекције за државне путеве, и путева као линијских објеката, број

недостатака је изузетно велики и дефинисан је у записницима. У сваком записнику о инспекцијском надзору деонице пута, констатовани су бројни недостаци. На основу процене ризика одређене су инспекцијске мере, а за недостатке са критичним степеном ризика су предузимане хитне инспекцијске мере. Рад је отежан ограниченим средствима која су на располагању за редовно, појачано и ургентно одржавање путева. Обавезно се водило рачуна о економској снази надзираног субјекта, у складу са чланом 25. став 3, Закона о инспекцијском надзору, посебно, јер би неумерен број и обим налога утицао на повећан степен ризика по путеве и безбедност саобраћаја.

Инспекцијским надзорима је спречен већи број лица да изводе недозвољене радове на државним путевима. Посебно је рађено на превенцији спречавања градње прилазних путева, заузећа пута и других недозвољених радњи, посебно по члану 44. Закона о јавним путевима. Посебно је значај дат саветодавним посетама на терену и пријему грађана у канцеларији, како ви се смањила штета на путевима, као и штета нанета самим извођачима и трећим лицима.

5) Број утврђених нерегистрованих субјеката и мерама спроведеним према њима;

Нерегистрованих субјеката није било јер су сви извођачи регистровани за делатност коју обављају (одржавање путева или делатност специфична субјекту који се налази у заштитном појасу државног пута). У вези са заштитом државних путева претежно се дешавало са физичким лицима, или регистрованим привредним субјектима за послове у грађевинарству.

6) Мере предузете ради уједначавања праксе инспекцијског надзора и њиховог дејства;

Ради уједначавања праксе инспекцијског надзора, инспекција је примењивала контролне листе инспекције за државне путеве, да би се остварила уједначеност инспекцијске праксе и стандардизација инспекцијског надзора (стандардизација процедура и предмета надзора) и утврдила стање пута у погледу потребе за вршењем инспекцијског надзора; записници су израђивани са утврђеном формом и садржином која је проистекла из општег обрасца записника о инспекцијском надзору, прописаном у Правилнику о општем обрасцу записника о инспекцијском надзору; сва решења су са истом формом издата надзираним субјектима са истим правним стандардима.

Уједначавања праксе инспекцијског надзора на нивоу Републике Србије и њиховом дејству, инспекција је остваривала кроз састанке инспекције за државне путеве, координације од стране начелника службе, усвојеним плановима рада, редовним издавањем налога за инспекцијске надзоре од стране начелника, редовним састанцима и присуствовању инспекцијским надзорима представника ЈП „Путеви Србије“ и извођача, као и у поступањима у заједничким инспекцијским надзорима. У области заштите путева, надзори се изводе према приоритетима, процени степена ризика, захтевима и обавезама управљача пута.

Ради уједначавања праксе инспекцијског надзора инспекција је предузимала следеће:

- a) уз помоћ контролних листи инспекције за државне путеве, се остварила уједначеност инспекцијске праксе и стандардизација инспекцијског надзора (стандардизација процедура и предмета надзора);
- b) пропорционалан број инспекцијских надзора сагласно степену ризика. Предузет је већи број контрола по пријавама корисника пута, који су уочавали тренутне појаве, које се односе на штетна чињења, а по опису се сврставају у ванредни надзор, који су препрека или могу да представљају препреку за безбедно одвијање саобраћаја.

- c) Већи број надзора спроведен у циљу провере достављених извештаја о стању на државним путевима и безбедности саобраћаја приликом пружања услуга у организовању Зимске службе, од стране Оперативних штабова, на нивоу управљача и по предузећима за путеве. Центар за обавештавање доставља извештаје – о стању коловоза и осталих путних елемената и безбедности саобраћаја на државним путевима у зимским условима. Исти се достављају два пута дневно око 5 и 17 часова, а у случају ванредних догађаја обавесте о истом када је почео и пошаљу извештај о успостављању редовног стања.
- d) записници са утврђеном формом и садржином која је проистекла из општег обрасца записника о инспекцијском надзору прописаном у Правилнику о општем обрасцу записника о инспекцијском надзору;
- e) Сва решења су са истом формом издата надзираним субјектима са истим правним стандардима;

7) Остварење плана и ваљаности планирања инспекцијског надзора, нарочито о односу редовних и ванредних инспекцијских надзора, броју редовних инспекцијских надзора који нису извршени и разлозима за то, као и о броју допунских налога за инспекцијски надзор;

Инспекцијски надзор у 2023. године је обављан у складу са Планом рада за 2023. годину, на који није било примедби. Обзиром да је план рада рађен у складу са одредбама Закона о инспекцијском надзору, може се утврдити да је план извршен и да је задовољена ваљаност планирања инспекцијског надзора. Незнатан или низак ризик по контролним листама је допустио више времена за ванредан надзор, који је базиран на обавештењима, пријавама и сазнањима да је или може бити угрожена безбедност саобраћаја, а сви инспекцијски надзори су вршени по службеној дужности.

Углавном су вршени редовни надзори, а ванредни су вршени по пријавама физичких лица, органа управе и привредних субјеката као и управљача по службеној дужности ЈП „Путеви Србије“ из Београда и предузећа за путеве, Министарства унутрашњих послова и Полицијских управа и прослеђених налога од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре из Београда.

Предмети који су пристизали као упозорења на оштећења и друге уочене неправилности на државних путевима, отклањани су и без инспекцијског надзора, зато што постоји реално време за пријем поднеска, а управљач је у то време организовао отклањање недостатака, који се односе на поправку оштећених делова коловоза, кошење траве, уређење система за одводњавање, саобраћајну сигнализацију, а који се извршавају по планираним финансијским средствима од стране предузећа за путеве уз стручни надзор ЈП „Путева Србије“ из Београда.

8) Ниво координације инспекцијског надзора са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције;

Сарадња са другим инспекцијама је била са инспекцијом за друмски саобраћај, инспекцијом за железнички саобраћај, са републичком грађевинском инспекцијом, са општинским инспекцијама за путеве. Сарадња је била стална и континуирана, а информације од значаја за вршење инспекцијског надзора су размењиване по потреби.

9) Материјални, технички и кадровски ресурси које је инспекција користила у вршењу инспекцијског надзора и мерама предузетим у циљу делотворне употребе ресурса инспекције и резултатима предузетих мера;

Одељење инспекције за послове државних путева има четири извршилаца са седиштима у Београду, Краљеву, Чачку и Новом Саду. Уредбом о категоризацији државних путева, укупна дужина државних путева износи 16 500км. Стање државних путева, захтева присуство инспектора на путевима. Обезбеђена су 4 службена возила возила, преносни рачунари, мобилни телефони приступ интернету (мобилни модеми), електронски потпис и електронски налози, извештаји, решења и др. Обезбеђено је да инспектор где год да се налази може добити налог у реалном времену.

10) Придржавање рокова прописаних за поступање инспекције;

Придржавање рокова прописаних за поступање инспекције је у складу са Законом о инспекцијском надзору, налогом за инспекцијски надзор, планом инспекцијског надзора и степеном ризика. Изузетно се догађало да се рокови продужавају због сложености поступања, утврђивања нових чињеница и околности малог броја извршиоца и због других разлога.

11) Законитост управних аката донетих у инспекцијском надзору (број другостепених поступака, њихов исход, број покренутих управних спорова и њихов исход);

У 2023. години нису уложене на Решења инспектора нити су покренути управни спорови.

12) Поступању у решавању притужби на рад инспекције, са исходима тог поступања, уз посебно истацање броја поднетих притужби и области рада на које су се односиле;

На поступање инспектора нису уложене притужбе.

13) Обука и други облици стручног усавршавања инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора, са бројем тих обука и других облика стручног усавршавања и бројем инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора који су похађали те обуке и друге облике стручног усавршавања;

Инспектори су похађали и успешно савладали обуку из области „е-писарница“.

14) Иницијатива за измене и допуне закона и других прописа;

Инспекција је учествовала у радним групама за израду Националне стратегије развојаобраћаја и Измену и допуну Правилника за издавање дозволе за ванредни превоз; Измене и допуне Закона о путевима. Инспекција је поводом одлике Прекршајног апелационог суда, Тужилаштву поднела захтев за заштиту законитости.

15) Мере и провере предузете у циљу потпуности и ажурности података у информационом систему;

Стално је вршено ажурирање података у информационом систему, што је било оптерећујуће за планирани рад инспектора и трошено је доста времена. У даљем раду планирају се обуке како би се повећала ефикасност рада инспектора.

16) Стање у области извршавања поверених послова инспекцијског надзора;

Извршење поверених послова инспекцијских органа АПВ на путевима другог реда се непрекидно прати уз сталну размену информација и уз повремено организовање заједничких инспекцијских надзора.

Инспектори врше инспекцијски надзор на државним путевима и такво поступање заузима битан сегмент у погледу безбедности саобраћаја. Узевши у обзир недостатак финансијских средстава намењених за одржавање државних путева, и стање државних путева, рад инспектора је веома битан у ланцу свих видова одржавања и заштите путева. Посебно је неопходна континуална контрола рада ЈП „Путеви Србије“, на пословима одржавања, рехабилитације путева, у смислу налагања мера којима се отклањају недостаци на путу, који утичу неповољно на безбедност саобраћаја и употребну вредност пута.

17) Сходима поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела инспекција.

Са расположивим људским ресурсима извршено је 445 инспекцијских надзора, поднетена су 146 захтева за покретање прекршајног поступка, од чега је већи број проглашен одговорним због поступања супротно одредбама предметних закона.

На основу анализе годишњих извештаја инспекција за државне путеве је остварила стратешки план за 2023.годину.

Табеларни показатељ делотворности рада инспектора, за 2023. годину:

Активност	Број предмета (јануар-децембар 2023)
Укупан број инспекцијских надзора	445
Редовни инспекцијски преглед	115
Ванредни инспекцијски преглед	300
Укупан број сачињених записника	395
Укупан број донетих решења	59
Укупан број сачињених службених белешки	114
Укупан број експедованих дописа/налога	477
Укупан број захтева за покретање прекршајних пријава	146
Укупан број поднетих пријава за привредни преступ	0
Укупан број поднетих пријава за привредни преступ	0

**Преглед постављених радних циљева инспектора
и збирни приказ њиховог извршења**

ЦИЉЕВИ

БОДОВИ

<p style="text-align: center;">Руководилац органа (утврђује од 3 до 5 циљева)</p>	<p style="text-align: center;">Руководилац сектора (утврђује од 5 до 7 циљева)</p>	1.	Реализовани годишњи планови инспекцијског надзора у обиму од 90% у оквиру редовних инспекцијских прегледа.	Реализовано – У 2023.години повећан број инспекцијских надзора извршено 117%
		2.	Извршити најмање 12 саветодавних посета	Реализовано – У 2023.години инспектори су извршили 46 саветодавних посета
		3.	Израђени оперативни, месечни и годишњи планови као и друге врсте извештаја у прописаним роковима	Реализовано – У 2023.години у потпуности извршен циљ
		4.	Унапређене компетенције инспектора у области инспекцијског надзора кроз специјализоване обуке које су инспектори похађали у трајању од најмање 1 обуке на НАЈУ, по инспектору до краја 2023. године	Реализовано – У 2023.години инспектори су извршили планиране специјализоване обуке
		5.	Извршити најмање 80 инспекцијских надзора из делокруга одржавања државних путева	Реализовано – У 2023.години из делокруга одржавања државних путева извршено је 97 инспекцијска надзора
		6.	Извршити најмање 20 инспекцијски надзор за стање државног пута и саобраћајне сигнализације у зони школе	Реализовано- У 2023.години инспектори су извршили 28 надзора за стање саобраћајне сигнализације у зони школе
	7.	Извршити најмање 100 инспекцијских надзора из делокруга заштите државних путева	Реализовано – У 2023.години из делокруга заштите државних путева извршено је 167 инспекцијска надзора	

Начелник Одељења инспекције
за послове државних путева

